

مبارزه چین با بیسوادی

از مجله « اوت لوك » (۱) امریکا ترجمه آقای اردشیر نوید

زمزمه جوش و خروشی از چین شنیده میشود.

قریب شش سالست صدای جوشش خاصی از کشور آسمانی بگوش میرسد و اگرچه هنوز در جراید یومیه راه پیدا نکرده لکن در هر لحظه محتمل است بطور ناگهانی در ستونهای آنها تظاهر کند. حالیه هم در پس پرده در حال تمرکز است. در عوض هر روز اخبار دزدی، جنک داخلی، غلبان احساسات ضد اجنبی، تبلیغات اشتراکی، اصلاح تعرفه گمرکی و اقدامات ناهنجار بیگانگان ستونهای مطبوعات یومیه را پر کرده و غذای معمولی قارئین محتال الحواس شده ولی آیا کسی از خارج اطلاع دارد که چین با خصم قوی پنجه داخلی خود در جدال و نزاع است

جنک مهیبی که اینک در آن کشور جریان دارد جنک باجهالت-

است و چینیان تصمیم دارند تا حد امکان با بیسوادی بجنگند و چون

نظری بان کشور نموده و مشاهده کنیم که صدی هشتاد نفر از -
..... نفوس چین بکلی از نعمت سواد محرومند آنوقت خواهیم

فهمید که طول و عرض جبهه جنک تا چه درجه وسعت دارد..

ملت چین مطلقاً بیهوش و کودن نیست و اگر چه ذکر این نکته

بنظر شگفت میاید ولی واقعاً میتوان چین را آرامگاه فضاء نامید

ملت چین عاشق علم است. نگارنده کراراً در معابر شهرهای معظم چین

دیده ام که چون عابرین اعم از پیر و برنا يك ورق روزنامه را مینگردند

که برزمین افتاده است فقط از آن نقطه نظر که پابر روی حروف مطبوعه

نگذارند آنرا محترماً بر میدارند. معذک کله توده عظیم ملت که عبارت از دهکاتان و کارگران است برای پر کردن دیک های خانه خود از برنج همواره بقسمی گرفتار بوده اند که دیگر ذره فرصت، دیناری وجه و خردلی فعالیت برایشان باقی نمانده است تا بمصرف تعلیم و تربیت رسانند چین ناگهان بزبان آمده و در ظرف چند سال اخیر هیاهو آغاز نهاده. چین دارای احساسات ملی گشته. حرارت محصلین از داخل و فعالیت بیگانگان از خارج علی الففله ملت چین را بیدار کرده است.

نهضتی برای کسب معلومات موسوم به (هسین - سو - چائو) (۱) که عبارت از تولید تجدد باشد، چون سیلی عظیم با سرعتی برق آسا سرتاسر چین را فرا گرفته و انقلابی در زبان تولید شده است. برای فهم اهمیت حمله و هجوم متراکم بر بیسوادی ذکر این نکته لازمست که در ظرف قرون متمادیه دو زبان مشخص در آن کشور وجود داشته. اولی لسان عالم محسوب میشده و فقط برای اکتساب و تفهیم و تفهم مطالب غامضه استعمال میگرددیده و دومی برای رفع حوائج بومیه زندگانی تخصیص داده شده و علماء و جهال در صحبت های عادی آنرا وسیله بیان مطلب قرار داده و تفاوت موجوده بین آنها هم مانند اختلاف میان لسان لاتن و انگلیسی میباشد.

باری چون تمدن و علوم باختر در چین داخل گردید معلوم و مبرهن گشت که زبان علمی یا ادبی چین برای ابراز عقاید و اصطلاحات جدیده کفایت نمیکند و بقدری این نکته کسب اهمیت نمود که در سنه ۱۹۱۷ میلادی یک نفر هوشیح (۲) نام فارغ التحصیل دو دارالعلوم

Hsin Su Chao

- ۱

Mr. Hu Shih

- ۲

امریکا پیشنهاد کرد که زبان (پی-هوا) (۱) با زبان عوام لسان علمی قرار داده شود.

این انقلاب ادبی سنه ۱۹ - ۱۹۱۷ء موجب سقوط و اخراج زبان علمی گشته و دیری نگذشت که جرائد و مطبوعات بزبان (پی - هوا) در اقطار کشور ظاهر گردید. همین واقعه موجب شد مدت تحصیل را که يك عمر فرصت و مجال لازم داشت بسالی چند رسانده ناموس تنازع بقاء نیز مردم را بر آن داشت که معدودی از سنین عمر را با کتساب معلومات صرف کنند.

آیا ممکن بود مردم از آن زبان اصلاح شده استفاده نکنند؟ آیا امکان داشت آن پهلووان نیمه جان از اثمار آن اصلاحات که با زحمات مالایطاق تحصیل نموده بود برخوردار نشود. خیر! ناگاه از جانب باختر نهضت تربیت توده همچون طوفان آغاز نهاد. اگرچه هنوز مدت پنجسال از عمر این نهضت سپری نگردیده ولی تا کنون بیش از دو میلیون کتاب تدریسی طبع و نشر گشته و بیش از سه میلیون نفر محصل که سن آنها از دوازده الی بیست و پنجسال است اسامی خویش را در دفاتر تحصیلی ثبت کرده اند. این نهضت اعظم جنبش های دموکراسی عصر حاضر و در سرتاسر چین در حال تکاپو است.

قائد این نهضت (ی. ک. جیمزین) (۲) میباشد که در دارالعلوم (بیل) تحصیل نموده و در حقیقت قبل از عودت بوطن شروع بانجام مقاصد خویش کرد.

(بن) منشی مجمع جوانان مسیحی بوده و در ظرف جنک باقوای

Pei Hua

- ۱

Mr. Y. C. James en

- ۲

کارگر چین بفرانسه شتافته و خانواده اش در زمره علماء ایالت (سز چوان) (۱) بشمار آمده و تصور می‌رود از نژاد (کنفیسیوس) (۲) باشد اگرچه او هم با نهایت سهولت می‌توانست بهمدوشان خویش تأسی و در نتیجه ترقی نماید ولی خود را در جرگه توده زحمت کش جاهل چین داخل کرده است. مشارالیه حائز تمام صفات زعامت بوده - ناطقی محرور - و آوازه خوانی زیبا میباشد و بازی (تنیس) (۳) را خوب میداند و در هر مجمعی که حضور دارد حضار عموماً خرم و شادمانند.

مشارالیه باتفاق يك نفر دیگر منشی جمع جوانان و عدهٔ محصل چینی در میدان جنگ آن هم در خاک بیگانه با طبقات پست هموطنان خود نزدیک گردیده و هیچ خبری از وطن نداشته و چون اطلاعی هم میرسید مشاهده مینمود آن بیچارگان قادر بفهم آن نمیباشند بنا برین اهمیت خواندن و نوشتن را درک کرده مصمم باجرا عقیده خویش گردیدند در همانجا کلاس‌هایی برای حمالهائی که تحت اطاعت خود داشت تشکیل داده و بزودی فهمید تا چه اندازه میل و رغبت نسبت بتحصیل دارند. بعلاوه دیری نگذشت که موفقیت آنها را در قرائت و کتابت برای العین مشاهده نمود. بنسأ برین نخستین جریده (پی- هوا) را باسم (جریده هفتگی کارگران) تأسیس و انتشار داد. کلمه کولی (که حمال ترجمه میشود) مرکب از دو لغت چینی (کو) و (لی) (۴) بوده و بمعنی قوت شدید میباشد -

Szechuan	- ۱
Confucius	- ۲
Tennis	- ۳
Cooly	- ۴

Ku li   که حالیه نوشته میشود

باری (ین) بواسطه مصاحبت و معاشرت با برادران بدبخت خود ب فکر اصلاح زبان آمده و هنگام عودت بوطن طرز کتابت جدید را که با اسم « طرز حروف اساسی » موسوم ساخت تدوین نمود. باید دانست که تعداد حروف چینی متجاوز بربك مليون عدد است ولی الفبای جدید مرکب از يك هزار حرف بوده و هر کس تمام این عده یا غالب این لغات را بداند بخوبی قادر بخواندن جرائد و کتب مخصوصه ایست که با این الفباء نوشته شده است.

طرق مختلفی نیز برای تدریس تعیین گردیده لکن دو طریقه آن بسی جالب توجه و این جهت در اینجامرقوم میگردد. طرز نخست برای اشخاص طبقه پست است که با اصطلاح حمال، پیلهور، طواف، و غیره میباشند، در تمام شهر مراکری با اسم « ایستگاههای سؤال » معین گردید و در هر يك از این نقاط چند نفر با سواد همیشه حاضر و هر کس برای یاد گرفتن در هر وقت نزدشان حاضر شود آنها در طلبانه باو مساعدت نموده و بدین طریق نوشتن و خواندن را فرا میگیرند.

طرز دوم بسیار جالب توجه و از اینقرار میباشد که در محل وسیعی يك پرده بزرگ سینما کشیده شده و چون گروه انبوهی حاضر میشوند شروع بمذاکره شده و مثلاً کلمه انسان مطرح واقع میگردد ناگهان بر روی پرده کلمه مزبور که بزرگ و جلی نوشته شده است در انظار چهار صد پانصد نفر جلوه کر گردیده و معلم امر میدهد همه با صدای بلند آنرا بخوانند. آن عده کثیر هم باعلی صوت خویش کلمه انسانرا بطوری تکرار مینمایند که نزدیک است پرده صماخ پاره شود. در اینصورت محالست ترکیب آنرا در عمر خود فراموش نمایند زیرا پیوسته

در خواب و بیداری همیشه در جلو چشمشان مجسم است .
 حالیه این طرز تدریس در قریب يك هزار قریه بیست و دو ایالت
 چین (چین فقط بیست و سه ایالت میباشد) شروع گردیده و تقریباً يك
 صد هزار نفر داوطلبانه بتدریس اشتغال داشته و مخارج را عموم مردم
 که از قرار هر نفر محصلی يك دلار میشود بطیب خاطر میپردازند .
 در قشون هم تدریس عمومیت حاصل نموده و حتی چندین نفر
 از سرداران تقاضا کرده اند اجازه داده شود کلاسهای معین برای سربازان
 تحت فرماندهی آنها تأسیس گردد .

باری این نهضت سرتاسر بلاد چین را فرا گرفته و بمنزله قوه ایست
 که ملت چین را متحد میکنند . حالیه دیگر يك نفر مثلاً نجار اهل
 (منچوری) (۱) با يك نفر عطار اهل (کانتون) مستقیماً و بدون مداخله
 يك نفر میرزا میتواند مکاتبه نماید .

میتوان گفت همین نهضت است که چین را از کشمکش های
 طولانی سیاسی نخراهد داد و هرگاه نهضت مزبوره باهمین سرعت پیشرفت
 حاصل کنند (مستربین) در عمر خود خواهد دید که بمقصد خویش کاملاً
 نائل گردیده و آن اینست که « نسل کنونی ملت چین باید باسواد شود. »
 مجله اوت لوک ۲۸ ژوئیه ۱۹۲۶

